

PIKES

PIELISEN KARJALAN KEHITTÄMISKESKUS OY

Workshop: **BIOTALOUS** Pielisen Karjalassa - Puunkorjuuosaamisella uutta liiketoimintaa?

Millaisia vaatimuksia ja liiketoimintamahdollisuuksia alueen lisääntyvä puunkäyttö tuo paikallisille toimijoille?

Biotalous workshopin ryhmissä nähtiin, että toimintaa täytyy kaikin tavoin tehostaa. Puunkorjuukaluston käyttöaste on nykyisellään pieni ja lisääntyvä puunkäyttö mahdollistaa käyttöasteen nousun ja sen myötä koneyrittämisen kannattavuuden parantumisen. Koneiden huoltoon ja ylläpitoon syntyy lisää tarvetta ja sen myötä mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle. Koulutuksen taso täytyy säilyttää ja sitä täytyy edelleen kehittää. Lisääntyvän puunkorjuun myötä syntyy lisää liikevaihtoa maakuntaan, syntyy uusia toimintamalleja ja palveluja esimerkiksi puutermiinaalien ympärille.

Biojalostamoinvestointien myötä puunkäyttö monipuolistuu. Metsänhoito, puunkorjuu, ja raaka-aineen ohjaus kehittyvät. Tarvitaan uusia terminaaleja joiden kautta puuvirtojen logistinen ohjaus tapahtuu. Lean ajattelua tulisi soveltaa koko ketjuun metsästä tehtaalle. Uusien toimintamallien myötä esimerkiksi puun täsmäkorjaus ja täsmätoimitus tulevat mahdolliseksi. Puueriä yhdistellään ja siihen tarvitaan terminaali-alueita. Verkostoituminen ja yhteistoiminta lisäävät alueellisesti tehokkuutta.

Puunkorjuun lisääntyessä tarvitaan lisää kuljettajia käyttämään koneita. Uusia opiskelijoita on pystyttävä houkuttelemaan alalle. Kuljettajan hyvistä työolosuhteista, siististä tietotekniikalla ja kuljettajan työtä helpottavalla automatiikalla varustetusta ohjaamosta on pystyttävä kertomaan ammattiaan valitseville. Kuljettajan koulutusta ja on kehitettävä niin että silmänliiketutkimus, mittarointi, työn pisteytys ja sekä muut kuljettajaa opastavat toiminnot saadaan ensin tutkimuksen ja koulutuksen käyttöön ja myöhemmin palvelemaan myös korjuutyötä. Naisia täytyy saada lisää alalle.

Nykyinen kalusto ja teknologia on pääpiirteissään kunnossa. Kuormatiloja voidaan muokata korjuutavasta riippuen (kokorunko, joukkokäsittely, nykyinen cut-to-length). Jos tarvitaan uutta logistiikkaa, uudet terminaalit tai vastaavat järjestelyt ovat tehtävissä. Sopimus- ja liiketoimintaosaaminen korostuvat samoin verkostot ja kumppanuudet. Arvoketjuilla saadaan uutta vauhtia esim. kuljetuksiin. Tuotekehitystä ja puun jatkojalostusta tarvitaan ja alueen tuotteiden jalostusastetta täytyy nostaa.

Metsien istutus ja muu metsienhoito-osaaminen korostuu tulevaisuudessa. Suomen huippuosaaminen digitaalisuuden osalta tulisi osata hyödyntää. Puuvaroista tarvitaan Suomen kokoinen puukartta, josta on löydettävissä tieto puuvaroista eri jalostustarpeisiin. Raaka-aineen arvostus kasvaa ja tulevaisuudessa saadaan parempi hinta esim. kuitupuulle. Tietojen luovutuksen luvanvaraisuus voi olla este kehitykselle. Puuvaratietojen luovuttamisesta olisi oltava hyötyä metsänomistajalle.

Millaista yhteistyötä, palveluja ja kumppaneita tarvitaan ja että Ammattiopisto Valtimon osaaminen saadaan kanavoitua liiketoiminnaksi ja alueelliseksi hyvinvoinniksi

Opetustilanne on muuttunut koneviennin romahtamisen myötä. Tällä hetkellä ei kouluteta vientiin niinkään kuskeja vaan kouluttajia. Ammattiopisto Valtimo voisi myydä myös opetuksen perustamiseen liittyvää tietoa. Esimerkiksi suunnitellaan metsäkoulu tiloineen, koulutusympäristöineen ja koulutusohjelmineen Siperiaan Ammattiopisto Valtimo opein. Yhtenä myyntiartikkelina voisi olla tuotteistetut opetusmateriaalit digitalisoituna kieliversioineen.

Koulutus voidaan paketoida myös osaksi korjuukoneen myyntiä. Konevalmistajien dealereille voi tarjota koneen käyttöön ja huoltoon liittyvää kouluttajakoulutuspakettia. Koulutusvientiä rajoittaa se, että englanninkielisiä tutkintoja ei voida antaa tällä hetkellä. Lakimuutosta asian osalta toivotaan. Koulutuksen tuotteistamiseen ja paketoimiseen on saatava paikallistahot ja yritykset mukaan. Koulutus on paketoitava vientituotteeksi! Volyyymi on rajaton.

Koulutuspalvelujen toteuttamiseen tarvitaan myyjiä, edustajia sekä kouluttajia. Tuotteen ja myytävän palvelun on oltava tuotteistettu kuntoon. Kouluttajalla on oltava pedagoginen taito, kielitaito, sosiaalinen taito ja halu matkatyöhön. Huomioitavaa on, että kouluttaja on perusopetuksesta pois, silloin kun hän kiertää maailmalla. Oppilaiden saaminen tulemaan Valtimolle on tärkeää koko aluetaloudelle.

Valtimolla tapahtuvan koulutuksen osalta on mietittävä, miten alue hyödyntää opiskelijavirran. Yhteistyössä paikallisten matkailuyrittäjien kanssa voidaan koulutettaville tarjota majoitusta sekä vapaa-ajalle tutustumismatkoja lähialueen kohteisiin ja elämispalveluja puhtaassa Pielisen Karjalan luonnossa. Palvelut voidaan myydä koulutuspalvelujen myynnin yhteydessä. Haasteena on matkailuyritysten kilpailutilanne, joka vaikeuttaa palvelutuotantoa. Matkailukoulutusta alueelle tarvitaan, ja se on aloitettava uudelleen.

Yhteenvedon laati yritysasiantuntija Pekka Horttanainen, PIKES Oy